

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2199/2023
13.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милица Станковић Милосављевић адвокат из ..., против туженог „ББ“ ад ..., чији је пуномоћник Александра Благојевић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4374/2022 од 21.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4374/2022 од 21.02.2023. године, другог, трећег и четвртог става изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1591/2018 од 21.02.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име накнаде нематеријалне штете исплати тужиоцу за физичке болове износ од 60.000,00 динара, страх износ од 50.000,00 динара и умањење животне активности износ од 20.000,00 динара, са законском затезном каматом на ове износе почев од 21.02.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се тужени обавезе на исплату накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове преко досуђеног до траженог износа од 200.000,00 динара, за претрпљени страх преко досуђеног до траженог износа од 200.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности преко досуђеног до траженог износа од 40.000,00 динара, са законском затезном каматом од 21.02.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да надокнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 152.400,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4374/2022 од 21.02.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Нишу П1 1591/2018 од 21.02.2022. године у ставу првом и делу става другог изреке, у погледу нематеријалне штете за претрпљени страх, и у том делу жалбе тужиоца и туженог су одбијене као

неосноване. Ставом другим изреке, иста пресуда преиначена је у преосталом делу става другог изреке тако што је обавезан тужени да на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, поред досуђеног износа од 60.000, 00 динара, исплати износ од још 15.000,00 динара – укупно 75.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, поред досуђеног износа од 20.000,00 динара, исплати износ од још 20.000,00 динара – укупно 40.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 21.02.2022. године до исплате, док је тужбени захтев којим је тужилац тражио накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове преко наведеног износа до траженог износа од 200.000,00 динара са каматом од 21.02.2022. године до исплате одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у трећем ставу изреке тако што је обавезан тужени да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 153.100,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове другостепеног поступка у износу од 10.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, другог, трећег и четвртог става изреке, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се, под условима прописаним чланом 407. став 1. тачке 2. и 3 ЗПП, трај правни лек може изјавити. Наводима да побијана пресуда не садржи довољне и јасне разлоге, због којих се њена правилност не може испитати, ревидент указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП која није законски разлог за ревизију.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се 12.12.2016. године повредио на раду у време када је био у радном односу код туженог на одређено време, на радном месту возача теретног возила. Тужилац се, ради намотавања цераде на камиону, попео на металне мердевине причвршћене (заварене) за леви део возила. Повређен је тако што се оклизнуо десном ногом и пао, при чему је лева нога остала заглављена између два стајалишна дела мердевина и изокренула се унапред. Мердевине су биле чврсто причвршћене и нису се клатиле, али су биле сачињене од металних шипки, без газећег дела. Одмах након повређивања тужиоцу је указана медицинска помоћ и тада постављена дијагноза нагњечна повреда левог колена. Повреда је лечена гипсаном имобилизацијом која је, са накнадном корекцијом, ношена до 06.01.2017. године. Након скидања гипсане имобилизације лекар је затражио магнетну резонанцу левог колена. Тај преглед обављен је 31.07.2017. године (налаз је прочитан 18.08.2017. године) и тада је констатовано пуцање предње укрштене везе левог колена. Повреде су у налазу вештака означене као угануће левог коленог зглоба са кидањем (пуцањем) предње укрштене везе левог колена, настале у једном акту – угануће левог коленог зглоба при дејству физичке силе високог интензитета, доводи до пуцања предње

укрштене везе. Обе повреде су збирно квалификоване као тешка телесна повреда. Након дијагнозе постављене магнетном резонанцом обављена је операција (артроскопија) и констатована потреба за још једном операцијом како би се комплетно реконструисао покидани лигамент. Тужилац је након повређивања и лечења, као и након оперативног захвата трпео физичке болове и страх, а његова општа животна активност је трајано умањена за 15%. Тужилац је био упознат са описом послова свог радног места, прошао је обуку заштите на раду, а задужио је и заштитну опрему, поред осталог и пар зимских ципела које није носио у време штетног догађаја.

На основу утврђеног чињеничног стања, оба нижестепена суда су закључила да постоји одговорност туженог по члановима 173. и 174. Закона о облигационим односима, као имаоца опасне ствари – камиона са уграђеним мердевинама од којих потиче повећана опасност настанка штете, односно могућност повређивања, али и да постоји тужиочев допринос у настанку штете од 50% због некоришћења свих средстава заштите на раду. Нижестепени судови, имајући у виду интензитет и дужину трајања страха и физичких болова, као и умањену општу животну активност која изазива душевне болове, закључили да тужиоцу припада прво на накнаду за означене видове нематеријалне штете, чију су висину утврдили применом члана 200. Закона о облигационим односима.

Правно становиште нижестепених судова о основу одговорности туженог прихвата и ревизијски суд, због чега наводе ревидента о погрешној примени материјалног права оцењује као неосноване.

Одредбом члана 173. Закона о облигационим односима прописана је претпоставка узрочности за штету од опасне ствари, односно опасне делатности. Појам опасне ствари је правни стандард. То су покретне и непокретне ствари које својим положајем, својствима или самим постојањем представљају повећану опасност за околину. У тај појам могу се сврстати и металне мердевине као део теретног возила, сачињене од шипки без газећег простора, какве су биле причвршћене за камион који је тужилац користио у обављању послова свог радног места.

Претпоставка узрочности, прописана наведеном законском одредбом, је релативна јер се ималац опасне ствари, односно лице које се бави опасном делатности, као клаузално одговорно лице (члан 174. Закона о облигационим односима), може ослободити одговорности за штету обарањем те претпоставке. Одредбом члана 177. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да се ималац ослобађа од одговорности ако докаже да штета потиче од неког урзока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи или отклонити (виша сила). Према ставу 2. те одредбе, ималац ствари се ослобађа од одговорности и ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица, коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи.

Узрок штете проузроковане тужиоцу није се налазио ван ствари, тако да не постоји основ за ослобађање туженог од одговорности предвиђен чланом 177. став 1. Закона о облигационим односима. Тужени није доказао да је радња тужиоца – коришћење мердевина причвршћених на возило ради подизања цераде како би се омогућио истовар или утовар робе, за њега била непредвидива, нити да штетне

последице такве радње није могао отклонити. Тужени сматра да је за штету одговоран тужилац зато што није користио обућу која му је обезбеђена као део средстава заштите на раду, али не доказује да би њено коришћење спречило настанак штете. Зато не постоје ни услови за ослобађање туженог од одговорности по члану 177. став 2. Закона о облигационим односима, али је тај пропуст тужиоца правилно оквалификован као његов допринос у настанку штете, у смислу става 3. тог члана.

Висина накнаде за све видове нематеријалне штете, уз урачунавање доприноса тужиоца њеном настанку, одређена је правилном применом члана 200. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић